

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล 2) เพื่อศึกษาระบบการสร้างเครือข่ายการจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล 3) เพื่อนำเสนอระบบการสร้างเครือข่ายการจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยมีการดำเนินการวิจัยเป็นสามระยะ คือ ระยะแรกเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อยืนยันกรอบแนวคิดและสร้างข้อกระทงคำถามให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน รวมโรงเรียนที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งหมด 6 โรงเรียน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดขอนแก่น เขต 5 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดขอนแก่นเขต 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภูเขต 1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) กับครูและผู้บริหารโรงเรียน โดยการบันทึกเทปเมื่อได้รับอนุญาต และจดบันทึก ใช้การสังเกต และการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน คู่มือรายนโยบายการดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียนโดยใช้ภาพถ่าย การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่สองเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลและระบบการสร้างเครือข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดขอนแก่น เขต 5 จำนวน 295 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 212 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 230 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 737 โรงเรียนกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan ได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง 260 โรงเรียน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนละ 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 520 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนที่มีประสิทธิผลและแบบสอบถามการสร้างเครือข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษามีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลและระบบการสร้างเครือข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษา

ระยะที่สามเป็นสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันข้อค้นพบระบบเครือข่ายการจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล กลุ่มเป้าหมายในการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญในการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 8 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการจำนวน 2 คน กลุ่มที่ 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสถานศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการการศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกการสัมมนากลุ่มอิงผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดย สรุปประเด็นและวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพการจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.43$) โดยมีข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิดดังนี้

1) ด้านปัจจัยนำเข้า เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะมากที่สุด คือเรื่องของงบประมาณที่ทางโรงเรียนได้รับนั้นยังไม่เพียงพอในการใช้จัดสรรในโรงเรียนรองลงมาเป็นเรื่องการจัดสรรทรัพยากรในโรงเรียน โรงเรียนกับชุมชนที่ยังขาดการเข้าใจกันการไม่เอาใจใส่ในปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนของผู้ปกครอง และตัวของนักเรียนเอง 2) ด้านกระบวนการ ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการมีผู้เสนอแนะเรียงตามลำดับดังนี้ คือ ควรมีการเพิ่มศักยภาพด้านความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรในโรงเรียน และควรลดภาระงานอื่นของครู ให้ครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ 3) ด้านผลผลิต มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการอบรมพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรมีการกระตุ้น สร้างความตระหนัก การเสริมแรง อย่างเป็นระบบต่อเนื่องเพียงพอ เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ครูและนักเรียน

2. ระบบการสร้างเครือข่ายการจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับมีละเอียดดังนี้ ชั้นสร้างพันธกรณีและบริหารเครือข่ายอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.35$) ชั้นรักษาความสัมพันธ์และความต่อเนื่องอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.29$) และสุดท้าย คือ ชั้นตระหนักและการก่อตัวของเครือข่าย และชั้นการพัฒนาความสัมพันธ์และการใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.26$)

3. การนำเสนอระบบการสร้างเครือข่ายการจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล ระบบการสร้างเครือข่ายการจัดการสถานศึกษาจากการสัมมนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ชั้นตระหนักและการก่อตัวของเครือข่าย 2) ชั้นสร้างพันธกรณีและบริหารเครือข่าย 3) ชั้นการพัฒนาความสัมพันธ์และการใช้ประโยชน์ 4) ชั้นรักษาความสัมพันธ์และความต่อเนื่อง

The objectives of this research were: 1) to study state of the effective school management, 2) to study system for creating the effective school management network. and 3) to propose system for creating the effective school management network by conducting research for 3 phases: The First Phase; the in-depth interview was performed to confirm conceptual framework and the items were developed to be relevant to school context. It included a small sized school and a large sized school. Total number of schools was 6 schools. They were under jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service Area5 ,The Office of Nongbua-lampoo Educational Service Area 1 and The Office of Kalasin Educational Service Area 2 . For data collection, the researchers used the in-depth interview with the teacher and school administrators by audio taping when they were allowed and note taking. The school documents were observed and analyzed. Various phenomena were traced back by using photograph. For data analysis from in-depth interview, observation, documentary study, the researchers used content analysis technique.

Phase 2: it was the research for studying the state of effective school management and system in creating school management network which consisted of both quantitative and qualitative data collection including: 295 schools under jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service Area5, 212 schools under The Office of Kalasin Educational Service Area 2, 230 schools under The Office of Nongbua-lampoo Educational Service Area 1, total of 737 schools. The sample size was determined by using Kreijcie and Morgan' Table. There were 260 schools as

sample size. Simple Random Sampling was used by the key informants as school administrator and teacher, one person from each school. The total number of key informants included 520 people. The instruments were: The Questionnaire asking the state of effective school management and The Questionnaire asking state of effective school management as Rating Scale. Data were analyzed by calculating the Mean and Standard Deviation for the state of effective school management and system creating school management network.

Phase 3: it was seminar of expert referenced for confirming the effective school management system. The target group in the expert referenced seminar consisted of 8 experts by Purposive Sampling. The criterion for selecting; Group 1 included 2 academic 3 experts. Group 2 included 3 experts in school management. Group 3 included 3 experts in educational management. Data were analyzed by concluding the issues and analyzing the content.

The research findings were as follows:

1. The state of effective school management, the overall was in “High” level. Considering each aspect, the aspect with the highest average value was the process aspect which was in “High” level ($X = 3.93$). For the aspect with minimum average value, it was the input factor aspect which was in “moderate” level ($X = 3.43$).

The recommendations from open ended questions as follows:

1) The input factor aspect, the topics with the highest level of recommendations including the insufficient school budget wasn't sufficient for allocating in school. For the second order, it was the resource management in school. The school and community lacked of understanding and attention in problems occurring with parents' students and students themselves. **2) The process aspect**, the recommendations were: teachers and school personnel' potentiality in knowledge and competence. Teachers' other works should be decreased. They should have major responsibility in instructional management. **3) The product aspect**,

the recommendations were: teachers' potentiality should be developed for conducting research in order to develop their instruction. They should be systematically and continuously motivated, have awareness, reinforced in order to maintain the teachers and students' morale.

2. **The system for creating the effective school management network**, the overall was in "High" level ($X = 4.29$). Considering each aspect ranking in order respectively with following details; the Phase for developing commitment and network management were in "High" level ($X = 4.35$). For the Phase for maintaining and continuing relationship, it was in "High" level ($X = 4.29$). For final Phase, it was the awareness and formation of network and relationship building and utilizing, they were in "High" level ($X = 4.26$).

3. **The proposal of system for creating effective school management network**, there were 4 steps of system for creating school management network from expert seminar including; 1) The step of awareness and formation of network. 2) The step of creation of commitment and network management. 3) The step of relationship building and utilizing. 4) The step of relationship maintenance and continuity.